

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษา
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่
อาชีวศึกษาทวิภาคี”

★★★

07/11/92

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๑๓๑๐/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี”

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก พหล สง่าเนตร	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก พอพล มณีรินทร์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง และผู้ช่วยโฆษกกรรมการ
๔. พลอากาศเอก วัจน มณีฉาย	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญาภรณ์	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาฑุกา	โฆษกกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ
๗. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	กรรมการ
๘. พลเรือเอก ไกรวัชร วัฒนธรรม	กรรมการ
๙. พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	กรรมการ
๑๐. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุน	กรรมการ
๑๑. นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๒. นายณัฐ ชพานนท์	กรรมการ
๑๓. นายประยูร เขียววัฒนา	กรรมการ
๑๔. พลอากาศเอก เผลด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	กรรมการ
๑๕. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	กรรมการ
๑๖. พลเอก วุฒินันท์ สีลายุทธ	กรรมการ
๑๗. นายสมเดช นิลพันธุ์	กรรมการ
๑๘. พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	กรรมการ
๑๙. นายอุทัย เลาหวิเชียร	กรรมการ
๒๐. นายวินัย ดะห์ลัน	เลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ การอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษาเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหาก สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิวัฒน์ ศัลยกำธร

(นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๗

สำเนาถูกต้อง

(นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

แสงดาว/ร่าง
สุดาพร/พิมพ์
วารารณ์/ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
- บทนำ	๑
- ปัญหา	๒
- เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าประเด็นสมควรปฏิรูป เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี”	๓
๒. วิธีการปฏิรูป	๗
- วิธีการปฏิรูป	๗
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๗
๓.๑ ระยะที่ ๑	๗
๓.๒ ระยะที่ ๒	๗
๓.๓ ระยะที่ ๓	๘
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๘
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๘
๖. ข้อเสนอแนะ	๘
๗. ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	๙
๘. ตารางรายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้าน การศึกษา เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่ อาชีวศึกษาทวิภาคี”	๑๐
ภาคผนวก	
- ตาราง แผนการปฏิรูป ระยะสั้นและกลาง ของการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี	๑๕

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษา
เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี”

๑. แผนการปฏิรูป

บทนำ

อาชีวศึกษา เป็นการศึกษาเพื่อสร้างบุคลากรของประเทศให้สามารถประกอบอาชีพและเลี้ยงดูตัวเองได้ การศึกษาดังกล่าวต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางพัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในและนอกประเทศ กับทั้งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ บุคลากรซึ่งผ่านการศึกษาอาชีวศึกษา เป็นทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาอย่าง “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ ครอบคลุมตั้งแต่บุคลากรสายอาชีพ ด้านอุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรม

ผู้สำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นบุคลากรที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งจะมีบทบาทที่สำคัญในการปรับปรุงผลิตภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนานวัตกรรมในธุรกิจและกิจการที่ตนเองทำงานอยู่ในภาพรวม บุคลากรเหล่านี้จะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับประเทศ

ในภาคอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค ที่ผ่านการศึกษาอาชีวศึกษาในสาขาต่าง ๆ เป็นข้อต่อสำคัญระหว่างวิศวกรกับผู้ปฏิบัติการหน้างาน บุคลากรเหล่านี้มีความสำคัญทั้งในเชิงดูแลคุณภาพผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงผลิตภาพในการผลิตและร่วมในการพัฒนานวัตกรรม

ในภาคคหกรรม ผู้จบการศึกษาที่ผ่านการปฏิบัติงานจริง จะสามารถเรียนรู้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทยทั้งในเรื่องการปรุงอาหารไทยที่มีเอกลักษณ์ งานประดิษฐ์ด้วยผ้า จักสาน เครื่องใช้ภายในบ้าน งานศิลปหัตถกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของไทย คนรุ่นใหม่ในปัจจุบันให้ความสนใจศาสตร์ด้านนี้น้อยลง ขณะที่ผลิตผลเหล่านี้เป็นที่สนใจและสร้างความประทับใจต่อคนต่างชาติ

ในภาคศิลปกรรม บุคลากรด้านนี้จะมีส่วนสำคัญในการสืบทอดและต่อยอดศิลปวัฒนธรรมของไทย ทั้งนี้ เพื่อจรรโลงและสร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้ไปสู่ระดับความงดงามใหม่ รวมทั้งสร้างคุณค่าใหม่ ๆ

ในภาคเกษตร บุคลากรที่ผ่านการศึกษาในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ย่อมนำองค์ความรู้ใหม่กลับมาสู่การผลิตในภาคเกษตรกรรม องค์ความรู้เหล่านี้สามารถช่วยในการปรับปรุงกระบวนการผลิต ทั้งนี้ ตั้งแต่การปรับปรุง กรรมวิธีทางการเกษตร รวมไปถึงการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ

ในภาคพาณิชยกรรมซึ่งยังเป็นจุดอ่อนของคนไทย ด้วยความเชื่อว่าคนไทยค้าขายไม่เป็น แต่งานด้านพาณิชยกรรมซึ่งผนวกรวมงานบริการเข้าไปด้วยนั้น นับเป็นวิชาชีพสาขาหนึ่งที่ไทยมีศักยภาพสูง แต่เนื่องจากขาดความเอาใจใส่ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรไทยรุ่นใหม่ ให้ได้เรียนรู้และนำวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาบูรณาการกับการทำธุรกิจเดิม เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มกับสินค้าและบริการที่มีอยู่เดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกับการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม มาเสริมสร้างงานด้านนี้

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน” ได้นั้น จึงจำเป็น ต้องมี บุคลากรสายอาชีพในสาขาต่าง ๆ ดังกล่าว ในจำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพที่ดี ในปัจจุบัน นักเรียนซึ่งเข้าศึกษา ต่อในสายอาชีพของไทย ยังมีสัดส่วนที่ต่ำเมื่อเทียบกับสายสามัญ (ปัจจุบัน สัดส่วนเข้าเรียนสายอาชีพต่อสายสามัญ อยู่ที่ประมาณ ๔๐:๖๐)¹ เป้าหมายแรกของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา ก็คือ การส่งเสริมให้ผู้เข้าเรียนสายอาชีพ มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสายสามัญ

การปฏิรูปการอาชีวศึกษา เพื่อให้มีผู้สนใจเข้าศึกษาต่อเพิ่มขึ้นได้นั้น ต้องดำเนินไปในทิศทาง การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งประสบความสำเร็จมาแล้วในประเทศที่พัฒนาแล้วต่าง ๆ การปฏิรูปมุ่งที่จะขับเคลื่อน ในรูปแบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา มีจุดเน้นหนักอยู่ที่การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในรูปแบบทวิภาคี ทั้งนี้ เพราะรูปแบบการจัดการศึกษาดังกล่าว ได้รับการพิสูจน์ในประเทศพัฒนาสำคัญต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น เยอรมัน ฟินแลนด์ สวีเดน เป็นต้น ว่าเป็นระบบซึ่งสามารถผลิตบุคลากรที่มีความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี นอกจากนี้ การอาชีวศึกษาทวิภาคียังมีส่วนช่วยให้การจัดการศึกษา ดำเนินไปได้ โดยสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน กล่าวคือ อุปสงค์สอดคล้องกับอุปทาน ขณะเดียวกันการจัดการ การศึกษารูปแบบนี้ ยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านเครื่องมืออุปกรณ์ ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าไปใช้ในการปฏิบัติจริง ในโรงงานหรือสถานประกอบการอีกด้วย

การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี (Dual Vocational Training หรือ DVT) คือ การจัดการศึกษาด้วยความร่วมมือของสองฝ่าย กล่าวคือ เป็นความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ ซึ่งอาจจะเป็นโรงงาน อุตสาหกรรม โรงแรม ภาคการเกษตร เป็นต้น และสถานศึกษา โดยทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันฝึกนักศึกษาให้มีคุณภาพ โดยในสถานประกอบการ จะเน้นการฝึกทักษะ ขณะที่ ในชั้นเรียน จะเน้นในการเรียนภาคทฤษฎี ทั้งนี้ นักเรียน ที่จบการศึกษา จะได้ทั้งทักษะในการประกอบอาชีพ และได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เวลาในการเรียนและฝึกนั้น โดยทั่วไปจะใช้เวลาในการเรียนรู้ในสถานศึกษาครึ่งหนึ่ง และการฝึกทักษะ เสริมสมรรถนะ ในสถานประกอบการ อีกครึ่งหนึ่ง

การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ดังนั้น ทิศทางในการปฏิรูปการอาชีวศึกษา ก็คือ การขับเคลื่อนให้การอาชีวศึกษาไปในทิศทางของ อาชีวศึกษาทวิภาคี บุคลากรที่จบการศึกษาดังกล่าว จะเป็นกำลังสำคัญในการเพิ่มผลิตภาพของสถานประกอบการ ต่าง ๆ ที่เข้าไปทำงาน ซึ่งย่อมนำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพโดยรวม และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในที่สุด ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรซึ่งผ่านระบบการศึกษาดังกล่าว จะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อพิสูจน์ให้เห็นถึง คุณค่าของระบบการศึกษา และผลผลิตของระบบการศึกษานี้ ทั้งนี้ ย่อมส่งผลนำไปสู่การเพิ่มจำนวนผู้เข้าเรียนใน สายอาชีพ ซึ่งจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามอุปสงค์ที่แท้จริงของภาคเศรษฐกิจและสังคม

ปัญหา

การปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา มุ่งที่จะขับเคลื่อนการอาชีวศึกษา ซึ่งหลายหน่วยงานพยายามดำเนินงาน อย่างเต็มกำลังมาโดยตลอด แต่เมื่อมองจากสภาพปัจจุบันจะพบประเด็นปัญหาของการอาชีวศึกษา อันได้แก่

¹ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ปี 2557 = 33:67 จีน 45.6 : 54.4 (2549) เยอรมนี 48 : 52 (2557)

- คุณภาพของการศึกษาที่เกิดจากบุคลากรไม่เพียงพอ หลักสูตรยังไม่ตรงตามความต้องการของตลาด ความหลากหลายของหลักสูตรยังมีจำกัด เครื่องมือ อุปกรณ์ สำหรับการฝึก ทดลองเพื่อสร้างสมรรถนะและทักษะของนักเรียนนักศึกษา ไม่เพียงพอ เป็นต้น
- ปัญหาด้านคุณภาพของผู้จบการศึกษาข้างต้น ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในฝ่ายผู้ประกอบการนำไปสู่การจ่ายค่าตอบแทนที่ไม่จูงใจ และเส้นทางอาชีพในสายงานของผู้จบการศึกษาไม่ชัดเจน
- ข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของการอาชีวศึกษาในสายตาประชาชนทั่วไป ทำให้ผู้ประกอบการ ไม่ต้องการให้ลูกหลานเข้าเรียนในสายอาชีพ

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการจึงนำเสนอแผนการปฏิรูป เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี” เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยมีเป้าหมายสำคัญสามประการของการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี คือ

- การขับเคลื่อนให้เป็นการศึกษาซึ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ ทั้งนี้ โดยให้สถาบันการศึกษาการอาชีวศึกษาทั้งหมดมีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี **ครบทุกสถาบัน และครอบคลุมประเภทวิชาต่าง ๆ ครบถ้วน** ตั้งแต่อุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม และศิลปกรรม ขณะเดียวกันก็มีเป้าหมายที่จะเห็นจำนวนนักศึกษา ซึ่งเข้าศึกษาด้านทวิภาคีมีจำนวนเพิ่มขึ้น **จนมีจำนวนรวมมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนนักศึกษายาอาชีพทั้งหมด**
- การขับเคลื่อน มีการปรับปรุงและเสริมสร้างระบบและกระบวนการศึกษา เพื่อสามารถประกันคุณภาพของผู้จบการศึกษา ทั้งนี้ โดยมีระบบคุณวุฒิวิชาชีพเป็นมาตรฐานชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ การจ่ายค่าตอบแทน **ตามสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน** แทนการจ่ายตามวุฒิการศึกษา ดังที่เป็นอยู่ การปฏิรูปเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะทำให้เกิดความเป็นธรรมด้านการตอบแทนผลงาน กับทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจและแรงจูงใจในการศึกษายาชีพเพิ่มมากขึ้น
- การขับเคลื่อน ให้มีการจัดการอาชีวศึกษา **โดยคำนึงถึงบริบทของพื้นที่** กล่าวคือ จัดการศึกษาสายอาชีพที่มุ่งเน้นสาขาอาชีพซึ่งสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่นั้น ๆ เป็นต้นว่า ในกลุ่มจังหวัดที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวมาก การศึกษาอาชีพก็ต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรที่ช่วยสนับสนุนดำเนินธุรกิจหลักและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงสามารถพัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยวให้เพิ่มมูลค่าสูงขึ้นได้ การอาชีวศึกษาลักษณะนี้ **ย่อมมีส่วนนำพาไปสู่การพัฒนาพื้นที่อย่างมั่นคงและยั่งยืน** ขณะเดียวกันก็เป็นการลดการเคลื่อนย้ายประชากรจากต่างจังหวัดมากระจุกตัวอยู่ในหัวเมืองใหญ่อีกด้วย

สำหรับประเด็นการปฏิรูปนั้น ประกอบด้วย

๑.๑ การพัฒนาต้นแบบอาชีวศึกษาทวิภาคี

ในปัจจุบันมีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคีอยู่แล้วในวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ประมาณ ๑๐๐ แห่ง บางวิทยาลัยมีการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีทุกสาขาอาชีพ ขณะที่บางวิทยาลัยมีการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีมาเฉพาะบางสาขาอาชีพ

ประเด็นการปฏิรูป จึงเริ่มโดยการเน้น ๑๐๐ วิทยาลัย ซึ่งมีการจัดการศึกษาทวิภาคีอยู่แล้ว เพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบสำหรับขยายผลต่อไปในวิทยาลัยส่วนที่เหลือทั้งหมด โดยมีเป้าหมายการดำเนินงาน ๑๘ เดือน

การขับเคลื่อนในส่วนนี้ ให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่อไปนี้

ก. การพัฒนาครูอาจารย์

ครูอาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ให้หน่วยงานขับเคลื่อนจัดทำแผนกำลังคนและแผนพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับความเป็นจริง เพื่อให้ครูอาจารย์มีจำนวนเพียงพอต่อภาระงาน กับทั้งมีระบบการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้บุคลากรก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการและเทคโนโลยี

ข. ประชาสัมพันธ์ รมรงค์

ให้หน่วยงานขับเคลื่อนบูรณาการกับคณะทำงานพระราชรัฐฯ ซึ่งดำเนินการสร้างภาพลักษณ์ของการอาชีวศึกษาใหม่ เพื่อให้จำนวนนักเรียนสายอาชีพมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ โดยให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ๕ ปี ที่มุ่งเพิ่มสัดส่วนของนักเรียนด้านอาชีวศึกษาทวิภาคีให้สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ของนักเรียนสายอาชีพ

ค. การพัฒนาครูฝึกในภาคเอกชน

ครูฝึกในภาคเอกชนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการอาชีวศึกษาทวิภาคี ทั้งนี้ เป็นเพราะครูฝึกเป็นทั้งผู้ถ่ายทอดทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นให้กับนักศึกษา กับทั้งยังเป็นผู้สร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษาอีกด้วย การพัฒนาครูฝึกให้เห็นความสำคัญในบทบาทหน้าที่และมีความสามารถที่ดีในการถ่ายทอดจึงมีความสำคัญ

ง. การเร่งรัด ขยายสาขาอาชีพ

ความต้องการบุคลากรสายอาชีพกำลังจะมีการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ทั้งนี้ เนื่องจากนโยบายของรัฐในการผลักดันอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๕+๕^๒ อันจะทำให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ซึ่งต้องการทักษะ สมรรถนะใหม่ ซึ่งไม่มีมาก่อน

² ตัวอย่างอุตสาหกรรมเดิม ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-generation Automotive) 2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) 3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) 4) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology) 5) อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร (Food for the Future) และ ตัวอย่างอุตสาหกรรมใหม่ 1) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม (Robotics) 2) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) 3) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals) 4) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) 5) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

นอกเหนือจากนี้ การก่อเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ก็ส่งผลให้มีการไหลเทของบุคลากร บริการและผลิตภัณฑ์ข้ามประเทศ ทำให้บุคลากรสายอาชีพต้องเพิ่มทักษะใหม่ ๆ เช่น ด้านภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม การทำงานภายใต้สภาวะหลากหลายวัฒนธรรม (multi culture)

ดังนั้น การศึกษาอาชีวศึกษาก็จึงต้องเตรียมพร้อม สำหรับอุปสงค์จากความต้องการทั้งทางอุตสาหกรรมและบริการใหม่ ๆ ในอนาคต เช่น ระบบราง รถยนต์ไฟฟ้า แอนิเมชัน การท่องเที่ยว มัลติมีเดีย ภาษาที่สาม การทำงานภายใต้สภาวะหลากหลายวัฒนธรรม เป็นต้น

จ. พัฒนาระบบจูงใจ

การศึกษาอาชีวศึกษาก็เกิดขึ้นบนความร่วมมือสองฝ่าย คือ ภาครัฐและภาคเอกชน การที่จะสามารถขยายความร่วมมือทวิภาคีให้มีฐานกว้างขวางออกไปและมีความมั่นคงยั่งยืนนั้น มีความจำเป็นที่ภาครัฐต้องคิดถึงแรงจูงใจและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของอีกฝ่ายหนึ่ง

ระบบจูงใจต่าง ๆ มีตั้งแต่การให้แรงจูงใจทางภาษี การให้ประกาศเกียรติคุณต่อสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ เป็นต้น

ฉ. พัฒนาระบบบริหารจัดการ

พัฒนาและสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกระดับของการอาชีวศึกษา เพื่อให้เห็นถึงประโยชน์ของการอาชีวศึกษาในการพัฒนาบุคลากรสายอาชีพ

ขณะเดียวกัน พัฒนาและปรับปรุงระบบบริหารจัดการการอาชีวศึกษา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรสายอาชีพ ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว โดยเป็นความร่วมมือทวิภาคีหรือพหุภาคี กับภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชย์ ศิลปกรรม ชุมชน และประชาสังคม

๑.๒ ขยายผลไปสู่สถาบันการศึกษา อีก ๒๐๐ และ ๔๐๐ แห่งตามลำดับ

ภายหลังจากที่สามารถพัฒนาต้นแบบให้มีบรรทัดฐานที่ดี โดยใช้เวลาประมาณ ๑๘ เดือนแล้ว การปฏิรูปจึงมุ่งขยายผลตามลำดับ ไปสู่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอื่น ๆ โดยมีเป้าหมาย ๒๐๐ แห่ง ใน ๓ ปี และ ครบทั้ง ๔๐๐++ แห่ง ใน ๕ ปี

การขยายผลดังกล่าวสามารถดำเนินการโดยผ่านโครงการวิทยาลัยพี่น้อง เพื่อให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์จากวิทยาลัยซึ่งมีประสบการณ์ไปสู่วิทยาลัยที่กำลังจะเริ่มการอาชีวศึกษา นอกเหนือจากนั้น สามารถเสริมโดยผ่านการจัดฝึกอบรม การจัดทำคู่มือ การจัดการนิเทศก์ทางการศึกษา เป็นต้น

ทั้งนี้ การขยายจำนวนวิทยาลัยจาก ๑๐๐ วิทยาลัย ไปสู่ ๒๐๐ วิทยาลัย และ ๔๐๐ วิทยาลัย จะต้องดำเนินการโดยมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน รวมทั้งจะต้องมีการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งบุคลากรงบประมาณและครุภัณฑ์ เพื่อให้สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

๑.๓ พัฒนา เสริมสร้างความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคี ให้มีความแข็งแกร่ง

กลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้อาชีวศึกษาทวิภาคีมีการเติบโตที่มั่นคงและยั่งยืน คือ ความร่วมมือระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีของหน่วยงานด้านอุปทาน ด้านอุปสงค์ และด้านสนับสนุน ทั้งนี้ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในฐานะหน่วยงานด้านอุปทาน และภาคธุรกิจเอกชน ทั้งในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม เป็นต้น ฐานะด้านอุปสงค์ กับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เป็นต้น ในฐานะด้านสนับสนุน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการขับเคลื่อนการอาชีวศึกษาทวิภาคี จึงอยู่ที่การพัฒนากลไกความร่วมมือนี้ ให้มีความแข็งแกร่ง มีความครอบคลุมของผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง มีประสิทธิผลและความคล่องตัว

ประเด็นซึ่งช่วยเสริมให้ความร่วมมือ มีพัฒนาการและเกิดความแข็งแกร่ง ได้แก่ การให้ภาคเอกชน ภาคพาณิชย์กรรม มีบทบาทนำในความร่วมมือดังกล่าว การจัดทำคู่มือการทำงานความร่วมมือทวิภาคี เพื่อให้มีบรรทัดฐานเดียวกัน และสามารถพัฒนาต่อยอดจากสภาพที่เป็นอยู่ได้

๑.๔ ร่วมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ นำไปสู่การตอบสนองตามความสามารถ

ปัจจัยหนึ่งที่จะเป็นแรงดึงดูดให้มีผู้สนใจมาเรียนสายอาชีพมากขึ้น ก็คือ การจ่ายค่าตอบแทนตามความสามารถและสมรรถนะ แทนการจ่ายค่าตอบแทนตามวุฒิบัตร ดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การปฏิรูปจึงต้องมุ่งที่จะพัฒนาคลังร่วมของภาครัฐ เอกชน และภาคธุรกิจอื่น เพื่อพัฒนาไปสู่ระบบการจ่ายค่าตอบแทนตามขีดความสามารถ

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ คุณภาพของผู้จบการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับฝ่ายผู้ใช้ในภาคเอกชน อีกด้านหนึ่ง คือ ระบบการเทียบคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพกำลังจัดทำอยู่

๑.๕ การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (area based education)

การปฏิรูปมุ่งที่จะพัฒนาต้นแบบกลุ่มจังหวัด เพื่อนำร่องจัดการศึกษาตามบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ โดยพิจารณาเลือกจากกลุ่มจังหวัดที่มีวิทยาลัยซึ่งมีการจัดการศึกษาทวิภาคี และมีกลุ่มอาชีพ ธุรกิจ หรือ อุตสาหกรรม ร่วมกันที่ชัดเจนระดับหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มจังหวัด อันดามันซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่มีธุรกิจ การท่องเที่ยวเป็นหลัก การจัดการศึกษาสายอาชีพจึงต้องเน้นอาชีพสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอาชีพใหม่ ๆ ที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้การท่องเที่ยว เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ ศิลปกรรม เพื่อจัดทำของชำร่วย เป็นต้น

การขับเคลื่อนนี้มุ่งการสร้างต้นแบบของความร่วมมือที่ของภาคเอกชน ชุมชน ประชาสังคม ให้เป็นผู้นำ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต การมีอาชีพที่ชุมชนมีความสุข มีรายได้ที่เหมาะสม และมีส่วนส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่นของบรรพบุรุษ โดยเน้นการดำรงและต่อยอดภูมิปัญญาดั้งเดิม ทั้งนี้ ครอบคลุมตั้งแต่การสืบสานงานเกษตรกรรม งานคหกรรม และงานศิลปกรรมที่มีมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ เพื่อให้คงอยู่และมีวิวัฒนาการ เป็นของดีมีคุณค่าของท้องถิ่นและของดีมีคุณค่าของไทย

๒. วิธีการปฏิรูป

สำหรับวิธีการปฏิรูป จะดำเนินการโดย

มอบหมายให้คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (กรอ.อศ.) เป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนการปฏิรูป โดยมีพันธกิจเพิ่มขึ้น เน้นการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาไปสู่การอาชีวศึกษาทวิภาคีเป็นหลัก โดย

- กำกับทิศทางการดำเนินการ ติดตาม และประเมินผล ตามแผนการปฏิรูปฯ และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง
- จัดให้มีแผนปฏิบัติการ ๕ ปี เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการขยายการศึกษาอาชีวทวิภาคี จาก ๑๐๐ วิทยาลัย เป็น ๒๐๐ และ ๔๐๐ วิทยาลัยตามลำดับ ตาม ๑.๑ และ ๑.๒
- จัดให้มีแผนปฏิบัติการ ๕ ปี เพื่อเปิดสาขาวิชาชีพใหม่ ๆ ซึ่งมีความจำเป็น ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต เช่น ระบบราง รถยนต์ไฟฟ้า แอนิเมชัน มัลติมีเดีย เป็นต้น
- จัดให้มีแผนปฏิบัติการ ๕ ปี เพื่อไปสู่พื้นฐานวิชาการที่เน้นวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการใช้ภาษาที่สาม
- จัดให้มีแผนปฏิบัติการ ๕ ปี ร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนการจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้จบการศึกษา จากการจ่ายตามวุฒิการศึกษา ไปสู่การจ่ายตามสมรรถนะและความสามารถ
- จัดให้มีแผนปฏิบัติการ ๕ ปี ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสายอาชีพ โดยให้พิจารณาบริบทของแต่ละจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด เพื่อให้การศึกษาวิชาชีพสอดคล้องกับอุปสงค์บุคลากรสายอาชีพซึ่งเป็นที่ต้องการของท้องถิ่น

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

กำหนดการปฏิรูป โดยแบ่งออกเป็นสามระยะ ดังนี้

๑. ระยะที่หนึ่ง เป็นแผนการปฏิรูปเร่งด่วน (๑๘ เดือน) โดยดำเนินการตามประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ทั้งนี้ หลังครบระยะเวลาดังกล่าว จะมีการประเมินผลและดำเนินการขับเคลื่อนต่อเนื่องอย่างเข้มข้นเพิ่มขึ้น

๒. ระยะที่สอง (ระยะเวลา ๕ ปี)

เป็นแผนการปฏิรูปขยายผล โดยการนำวิทยาลัยต้นแบบจากการปฏิรูปใน ๑.๑ ไปขยายผล (ประเด็นปฏิรูป ๑.๒) ในวิทยาลัยอื่นทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมายว่า ในสองปีแรก สามารถครอบคลุมได้ ๒๐๐ แห่ง และในอีกสองปีต่อมา ครอบคลุมได้ครบทุกวิทยาลัยในประเทศ

ในขณะเดียวกัน มีการปฏิรูปอย่างต่อเนื่องในวิทยาลัย (ทั้งในประเด็นปฏิรูป ๑.๑ และ ๑.๒) เพื่อพัฒนาในเชิงปริมาณของเด็กนักเรียนและคุณภาพของผู้จบให้ดียิ่งขึ้น

ควบคู่ขนานกันไป ให้มีการปฏิรูปความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคี โดยเน้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่ ซึ่งมีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคี โดยให้มีผู้แทนจากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมอย่างครบถ้วน ขณะเดียวกันให้ขยายความร่วมมือในระดับสาขาอาชีพที่ครอบคลุม ในอีกด้านหนึ่งทำการปรับปรุงวิธีทำงานให้คล่องตัว มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ความร่วมมือต่าง ๆ ดังกล่าว ควรให้ภาคเอกชนหรือประชาสังคมเป็นผู้มีบทบาทในการนำ โดยภาครัฐควรทำตัวเป็นผู้ให้การสนับสนุน

ในระยะที่สองนี้ จะเริ่มการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูป ๑.๔ และ ประเด็นปฏิรูป ๑.๕

๓. ระยะที่สาม (ระยะเวลา ๖ - ๒๐ ปี)

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

งบประมาณแผ่นดิน ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคี
งบประมาณสมทบจากภาคเอกชน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงอุตสาหกรรม
กระทรวงแรงงาน
BOI
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
สภาหอการค้า
สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๖. ข้อเสนอแนะ

การขับเคลื่อนสู่อาชีวศึกษาทวิภาคียังอยู่ในระยะเริ่มต้น ดังนั้น จึงควรผลักดันให้ระบบการศึกษาและฝึกอบรม มีบรรทัดฐานเดียวกัน เพื่อที่คุณภาพของบุคลากรซึ่งจบออกมา จะมีสมรรถนะ ทักษะ ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ รวมทั้งคุณภาพดังกล่าวมีความสม่ำเสมอเหมือนกันในวิทยาลัยทุกแห่งทั่วประเทศ อันจะนำไปสู่การยอมรับในคุณภาพบุคลากรของฝ่ายนายจ้าง และเป็นรากฐานของการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนของอาชีวศึกษาทวิภาคี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงควรพิจารณายึดต้นแบบจากบางประเทศใช้อ้างอิงในการขับเคลื่อน เพื่อให้ระบบการอาชีวศึกษาทั้งประเทศ มีบรรทัดฐานสอดคล้องกัน

๗. ร่างพระราชบัญญัติ หรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ไม่มีการแก้ไขกฎหมายในขั้นเตรียมการและขั้นปฏิบัติการ แต่หลังจากการขับเคลื่อนและการประเมินผล หากจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างและระบบงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด อาจมีการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ อันได้แก่

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
๒. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

คณะกรรมการการจึงขอเสนอรายงานเรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวินัย ดะห์ลัน)
เลขาธิการกรรมการการ

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
เรื่อง “การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี”

เรื่อง	แผนปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลาการปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พ.ร.บ.
การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี	<p>พัฒนา ขยายการอาชีวศึกษาทวิภาคี โดยการขับเคลื่อนการปฏิรูป</p> <p>๑.๑ การพัฒนาต้นแบบอาชีวศึกษาทวิภาคี</p> <p>๑.๒ ขยายผลไปสู่สถาบันการศึกษา อีก ๒๐๐ และ ๔๐๐ แห่ง</p> <p>๑.๓ พัฒนาเสริมสร้างความร่วมมือทวิภาคี และพหุภาคี ให้มีความแข็งแกร่ง</p>	<p>๑. จัดให้มีหน่วยงาน หรือ องค์การที่เป็นศูนย์กลาง เพื่อกำกับ ทิศทางการ ดำเนินการ และ ทำการ ติดตาม และ ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง องค์การ ดังกล่าว อาจจะเป็น องค์การรูปแบบประชารัฐ หรือ จัดตั้งเป็น คณะกรรมการกำกับและ ขับเคลื่อนฯ โดยมีรัฐมนตรี หรือ รัฐมนตรีช่วยฯ ว่า การกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน มีผู้แทนจาก การอาชีวฯ สภา อุตสาหกรรม สภา หอการค้า สมาคมธุรกิจ ท่องเที่ยวฯ ผู้แทนจาก สปท. เป็นต้น</p> <p>๒. ขับเคลื่อนจากเล็กสู่</p>	<p>๑. ระยะที่หนึ่ง เป็นแผนการ ปฏิรูปเร่งด่วน (๑๘ เดือน) โดยดำเนินการตามประเด็น การปฏิรูปที่ ๑ ทั้งนี้ หลังครบ ระยะเวลาดังกล่าว จะมีการ ประเมินผล และ ดำเนินการ ขับเคลื่อนต่อเนื่อง อย่าง เข้มข้นเพิ่มขึ้น</p> <p>๒. ระยะที่สอง (ระยะเวลา ๕ ปี) เป็นแผนการปฏิรูปขยาย ผล โดยการนำวิทยาลัย ต้นแบบจากการปฏิรูปใน ๑.๑ ไปขยายผล (ประเด็นปฏิรูป ๑.๒) ในวิทยาลัย อื่นทั่ว ประเทศ โดยมีเป้าหมายว่า ในสองปีแรก สามารถ ครอบคลุมได้ ๒๐๐ แห่ง และ ในอีกสองปีต่อมา ครอบคลุม ได้ครบทุกวิทยาลัยในประเทศ ในขณะเดียวกัน มีการปฏิรูป</p>	<p>งบประมาณแผ่นดิน ในการจัด การศึกษา อาชีวศึกษา ทวิภาคี</p> <p>งบประมาณสมทบ จากภาคเอกชน</p>	<p>๑. องค์การที่เป็น ศูนย์กลาง เพื่อกำกับ ทิศทางการ ดำเนินการ และ ทำการติดตาม และ ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง. อาจจะเป็นองค์กร รูปแบบประชารัฐ หรือ จัดตั้งเป็น คณะกรรมการ กำกับและ ขับเคลื่อนฯ โดยมี รัฐมนตรี หรือ รัฐมนตรีช่วยฯ ว่า การกระทรวง ศึกษาธิการ เป็น ประธาน มีผู้แทน จากการอาชีวฯ</p>	<p>ยึดต้นแบบจาก บางประเทศ เพื่อให้ระบบ การศึกษาทั้ง ประเทศมีบรรทัด ฐานสอดคล้องกัน (เช่นอาจใช้ ประเทศเยอรมัน เป็นต้นแบบ)</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข กฎหมายในชั้น เตรียมการและ ชั้นปฏิบัติการ แต่หลังจากการ ขับเคลื่อนและการ ประเมินผล หาก จำเป็นต้องมีการ ปรับโครงสร้าง และระบบงาน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสูงสุด อาจมีการ พิจารณาปรับปรุง กฎหมายที่มีอยู่ อันได้แก่</p> <p>๑. พระราช บัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.</p>

เรื่อง	แผนปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลาการปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พ.ร.บ.
		<p>ใหญ่ โดยเริ่มจากวิทยาลัย ซึ่งมีการจัดการศึกษาทวิภาคีอยู่แล้ว ทำการปฏิรูปให้มีมาตรฐานที่ดี เพื่อเป็นต้นแบบ ในการขยายผล ไปสู่วิทยาลัยอื่นๆ ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ</p> <p>๓. ขับเคลื่อนจากพื้นฐานวิชาการแบบเดิม ไปสู่พื้นฐานวิชาการที่เน้นวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการใช้ภาษาที่สาม</p> <p>๔. ขับเคลื่อนจากวิชาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไปสู่วิชาชีพซึ่งมีความจำเป็นในอนาคต</p> <p>๕. ขับเคลื่อนจากการจ่ายค่าตอบแทน ตามวุฒิการศึกษา ไปสู่ การจ่ายค่าตอบแทน ตามสมรรถนะ และความสามารถ</p>	<p>อย่างต่อเนื่อง ในวิทยาลัย (ทั้งในประเด็นปฏิรูป ๑.๑ และ ๑.๒)</p> <p>เพื่อพัฒนาในเชิงปริมาณของเด็กนักเรียน และ คุณภาพของผู้จบ ให้ดียิ่งขึ้น</p> <p>ควบคู่ขนานกันไป ให้มีการปฏิรูป ความร่วมมือทวิภาคี และ พหุภาคี โดยเน้นทั้งในเชิงปริมาณ และ คุณภาพ กล่าวคือ ขยายความร่วมมือให้ครอบคลุม ทุกเขตพื้นที่ ซึ่งมีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคี โดยให้มีผู้แทน จากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมอย่างครบถ้วน</p> <p>ขณะเดียวกัน ให้ขยายความร่วมมือ ในระดับสาขาอาชีพ ที่ครอบคลุม ในอีกด้านหนึ่ง ทำการปรับปรุง วิธีทำงานให้คล่องตัว มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนอง ต่อการ</p>		<p>สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สมาคมธุรกิจ ท่องเที่ยวฯ ผู้แทน จาก สปท. เป็นต้น</p> <p>๒. วิทยาลัย อาชีวศึกษาทั่วประเทศ</p> <p>๓. ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ที่ต้องการ บุคลากร</p> <p>๔. สภา อุตสาหกรรมฯ สภาหอการค้าฯ สภาขับเคลื่อนการ ปฏิรูปประเทศ</p>		<p>๒๕๔๒</p> <p>๒. พระราชบัญญัติการ อาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑</p>

เรื่อง	แผนปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลาการปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พ.ร.บ.
		๖. ขับเคลื่อน จากการศึกษาเพื่ออาชีพ ไปสู่อาชีวศึกษา ที่ครอบคลุมไปถึงการพัฒนาพื้นที่	เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ความร่วมมือต่าง ๆ ดังกล่าว ควรให้ภาคเอกชน หรือ ประชาสังคม เป็นผู้มีบทบาทในการนำ โดยภาครัฐ ควรทำตัวเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในระยະที่สองนี้ จะเริ่ม การขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูป ๑.๔ และ ประเด็นปฏิรูป ๑.๕ ๓. ระยะที่สาม (ระยะเวลา ๖-๒๐ ปี)				
	สร้างความยอมรับทักษะ และสมรรถนะ ของผู้จบอาชีวศึกษาทวิภาคี โดยการขับเคลื่อนการปฏิรูป ๑.๔ ร่วมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ นำไปสู่ การตอบแทนตามความสามารถ						

เรื่อง	แผนปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลาการปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พ.ร.บ.
	สร้างผลกระทบ ผ่านการขับเคลื่อน การจัดการศึกษา ตามบริบทของพื้นที่ โดยการขับเคลื่อน การปฏิรูป ๑.๕ การขับเคลื่อน การจัดการศึกษาเชิง พื้นที่ (area based education)						

ภาคผนวก

ตาราง แผนการปฏิรูป ระยะสั้น และ กลาง ของการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี

เรื่อง	ประเด็นการปฏิรูป	ผลผลิต (output)	วิธีการในระยะ ๑๘ เดือน	วิธีการในระยะ ๕ ปี	วิธีการในระยะหลัง ๕ ปี
พัฒนา ขยายการ อาชีวศึกษาทวิภาคี ให้ ครอบคลุมทั่วประเทศ	๑.๑ การพัฒนาต้นแบบ อาชีวศึกษาทวิภาคี	มีครูอาจารย์ จำนวน เพียงพอและคุณภาพดี	มีแผนอัตรากำลัง ของครู (พร้อมแสดง ผลลัพธ์ที่เพิ่มขึ้น) มีแผนพัฒนาครู		
		มีจำนวนนักเรียนอาชีวะ เพิ่มอย่างมี นัยสำคัญ	มีแผน และ ตัวเลข การเพิ่ม และ กิจกรรมที่ เกี่ยวข้อง		
		มีสัดส่วน นักเรียน ทวิภาคี เพิ่มอย่างมี นัยสำคัญ	มีแผน และ ตัวเลข การเพิ่ม และ กิจกรรมที่ เกี่ยวข้อง		
		เปิดสอนสาขาอาชีพ ซึ่งมี อุปสงค์	กำหนดสาขาเร่งด่วน ที่สอดคล้องกับ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ของรัฐบาล (๕ อุตสาหกรรมเดิม กับ ๕ อุตสาหกรรมใหม่) รวมทั้ง ภาคเศรษฐกิจสำคัญ อื่น ๆ เช่นเกษตรกรรม การท่องเที่ยว ศิลปกรรม		
		มีระบบจูงใจ อำนาจ ความสะดวก ต่อ	ศึกษาระบบปัจจุบัน สอบถามความเห็นจาก		

เรื่อง	ประเด็นการปฏิรูป	ผลผลิต (output)	วิธีการในระยะ ๑๘ เดือน	วิธีการในระยะ ๕ ปี	วิธีการในระยะหลัง ๕ ปี
		ภาคเอกชน	ภาคเอกชน และ ปรับปรุง		
		นักเรียนที่จบ มีคุณภาพ และ มาตรฐาน วิชาชีพ	กำหนดมาตรฐานผู้จบ การศึกษา ให้เป็น มาตรฐานเดียวกัน สำหรับสาขาอาชีพ เดียวกัน		
		พัฒนา และ เสริมระบบ บริหารจัดการ ที่มีบรรทัดฐานเดียวกัน	กำหนดต้นแบบ ที่ชัดเจน เพื่อปรับ และ พัฒนา ระบบบริหาร จัดการ ให้เป็นบรรทัด ฐานเดียวกัน		
	๑.๒ ขยายผลไปสู่ สถาบันการศึกษา อีก ๒๐๐ และ ๔๐๐ แห่ง	เพิ่มวิทยาลัย ๒๐๐ แห่ง ที่มีอาชีวศึกษาทวิภาคีใน ระยะเวลา ๓ ปี	มีโครงการเผยแพร่ แนวคิด อาชีวศึกษาทวิ ภาคี แก่ผู้บริหารและ คณาจารย์ วิทยาลัย ต่าง ๆ	มีวิทยาลัยเป้าหมาย ๒๐๐ แห่ง ที่จะเริ่ม อาชีวศึกษาทวิภาคี ภายใน ๓ ปี	
			มีโครงการวิทยาลัย ที่ช่วยน้อง เพื่อให้ วิทยาลัยพี่ทำความเข้าใจ ระบบอาชีวศึกษาแก่ วิทยาลัยน้อง		

เรื่อง	ประเด็นการปฏิรูป	ผลผลิต (output)	วิธีการในระยะ ๑๘ เดือน	วิธีการในระยะ ๕ ปี	วิธีการในระยะหลัง ๕ ปี
		เพิ่มวิทยาลัย ๔๐๐ แห่ง ที่มีอาชีวศึกษาทวิภาคีในระยะเวลา ๕ ปี		มีวิทยาลัยเป้าหมายอีก ๒๐๐ แห่ง ที่จะเริ่มอาชีวศึกษาทวิภาคีภายใน ๕ ปี	
	๑.๓ พัฒนา เสริมสร้างความร่วมมือทวิภาคี และพหุภาคี ให้มีความแข็งแกร่ง	มีมาตรฐานการดำเนินงาน ของความร่วมมือทวิภาคี หรือ พหุภาคี ที่มีบรรทัดฐานเดียวกันทั่วประเทศ	มีเอกสาร หรือ คู่มือความร่วมมือทวิภาคี หรือ พหุภาคี ใช้ร่วมกัน	ขยายความร่วมมือดังกล่าว ให้ครอบคลุมวิทยาลัยทั่วประเทศภายในเวลา ๕ ปี	
		ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มีบทบาทนำในความร่วมมือ โดยภาครัฐมีบทบาทให้การสนับสนุน		มีการประเมิน ความร่วมมือทวิภาคี หรือ พหุภาคี เพื่อนำกลับมาปรับปรุง ระบบให้มีประสิทธิผล และตอบสนอง การอาชีวศึกษาทวิภาคี ดียิ่งขึ้น (มีการประเมินอย่างน้อย ๒ ครั้ง ในรอบ ๕ ปี)	
สร้างความยอมรับ ทักขะ และ สมรรถนะ ของผู้จบอาชีวศึกษาทวิภาคี	๑.๔ ร่วมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ นำไปสู่ การตอบสนองตามความสามารถ	มีความร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และภาคเอกชน เพื่อสร้าง	ร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ในการพัฒนา มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ		

เรื่อง	ประเด็นการปฏิรูป	ผลผลิต (output)	วิธีการในระยะ ๑๘ เดือน	วิธีการในระยะ ๕ ปี	วิธีการในระยะหลัง ๕ ปี
		ความยอมรับร่วมกัน ใน การวัดความสามารถ และ สมรรถนะ บุคลากร			
			ร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิ วิชาชีพ ในการพัฒนา ระบบสอบวัดคุณวุฒิ วิชาชีพ		
			ทำความเข้าใจ กับ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจ และ ยอมรับในระบบ		
		มีความร่วมมือกับสถาบัน คุณวุฒิวิชาชีพ และ ภาคเอกชน เพื่อสร้าง ความยอมรับร่วมกัน ใน การจ่ายค่าตอบแทนตาม ความสามารถ		ลงนามความตกลงร่วมกับ กลุ่มบริษัทนำร่อง เพื่อ จ่ายค่าตอบแทนตาม ความสามารถ (เป็นบริษัทในตลาด หลักทรัพย์ ไม่น้อยกว่า ๑๐ แห่ง)	
				ขยายผล ให้ครอบคลุม กว้างขึ้น ภายใน ๕ ปี (เป็นบริษัทในตลาด หลักทรัพย์ ไม่น้อยกว่า	

เรื่อง	ประเด็นการปฏิรูป	ผลผลิต (output)	วิธีการในระยะ ๑๘ เดือน	วิธีการในระยะ ๕ ปี	วิธีการในระยะหลัง ๕ ปี
				๑๐๐ แห่ง)	
สร้างผลกระทบ ผ่านการ ขับเคลื่อนการจัด การศึกษาตามบริบทของ พื้นที่	๑.๕ การขับเคลื่อนการ จัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (area based education)	พิจารณากำหนดกลุ่ม จังหวัดนำร่อง เพื่อ ขับเคลื่อนการศึกษาเชิง พื้นที่ (area based education)	ศึกษาข้อเท็จจริง สำหรับ การจัดการศึกษา ในกลุ่ม จังหวัด โดยให้ อาชีวศึกษาวิภาคมีมีส่วน ในการขับเคลื่อน (เป้าหมาย ๔ กลุ่มจังหวัด ในภาคใต้ ภาคเหนือ ภาค อีสาน และ ภาค ตะวันตก)	จัดทำแผนอาชีวศึกษาวิ ภาค เพื่อผลิตบุคลากร ที่ จะเป็นกำลังสำคัญ ใน การพัฒนาพื้นที่ (แผนการศึกษาเชิงพื้นที่)	ขยายการดำเนินงาน ให้ ครอบคลุมกลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้น (อย่างน้อยมี เป้าหมาย เพิ่มขึ้น ภาคละ ๒ กลุ่มจังหวัด)
			ทำความเข้าใจ เพื่อหา ความยอมรับ กับ ผู้เกี่ยวข้อง ในกลุ่ม จังหวัด โดยมีการ อาชีวศึกษาวิภาค เป็นผู้ ประสานงานหลัก	พัฒนาหลักสูตร อาชีวศึกษาวิภาค ที่สอดคล้องกับแผนการ ศึกษาเชิง พื้นที่ข้างต้น	
			ทำข้อตกลงระดับกลุ่ม จังหวัด และ จัดทำพิมพ์ เขียว ในการขับเคลื่อน อาชีวศึกษาวิภาค ใน การพัฒนากลุ่มจังหวัด		